

UZASADNIENIE

W dniu 31 października 2017r. T. K. działająca przez pełnomocnika procesowego, będącego adwokatem ustanowionym z urzędu wniosła do Sądu Rejonowego w Kaliszu pozew przeciwko A. N. i K. N. (1) o zasądzenie na jej rzecz alimentów od córki A. N. w kwocie po 500 zł miesięcznie począwszy od dnia wniesienia powództwa, płatnych z góry, do 10 dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w płatności którejkolwiek z rat, zasądzenie od pozwanej A. N. kwoty 18.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia doręczenia pozwanej odpisu pozwu do dnia zapłaty tytułem niezaspokojonych potrzeb powódki z czasu przed wniesieniem powództwa o alimenty oraz o zasądzenie od pozwanej córki K. N. (1) na rzecz powódki alimentów w kwocie po 300 zł miesięcznie, począwszy od dnia wniesienia powództwa, płatnych z góry, do 10 każdego miesiąca, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu pełnomocnik podniósł, iż powódka jest matką pozwanych. Powódka utrzymuje się z renty socjalnej w kwocie 724,40 zł miesięcznie oraz świadczenia opiekuńczego w wysokości 153 zł miesięcznie. Są to jedyne źródła utrzymania powódki. W miarę możliwości powódce pomaga W. B., jednakże pomoc ta nie jest wystarczająca. Miesięczny koszt utrzymania powódki kształtuje się na poziomie ok. 1500-1900 zł miesięcznie. Jest ona osobą schorowaną, cierpi na chorobę nerek, wątroby a także ma problemy z ciśnieniem. Ponadto, powódka ma problemy laryngologiczne oraz cierpi na poważne problemy ortopedyczne – z kręgosłupem i nogą. T. K. ma problemy z czynnościami życia codziennego, poruszaniem się. Nie może ona liczyć na pomoc swoich córek, zarówno finansową jak i faktyczną. Pozwane nie pomagają matce w życiu codziennym, nie interesują się jej sytuacją oraz nie udzielają pomocy powszechnie społecznie uznawanej za naturalną w relacjach pomiędzy rodzicem a dziećmi. Powódka nie jest w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb, gdyż zakup wszystkich leków i opłacenie rachunków determinuje konieczność ograniczenia do poziomu poniżej minimalnego m.in. kosztów na wyżywienie. Podobnie ze środkami higienicznym, czystości, obuwiem. Żądanie zasądzenia kwoty 18.000 zł od pozwanej A. N. stanowi iloczyn 500 zł oraz ilości miesięcy pozostawiania przez powódkę w niedostatku, które nie uległy przedawnieniu. Stan niedostatku w jakim pozostawała powódka przez ostatnie 3 lata zbliżony jest do aktualnego, stąd przyjęła ona kwotę 500 zł miesięcznie. Powódka w tym okresie nie była w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb, w tym zakupu wszystkich leków, odzieży, czy wyżywienia. Pełnomocnik wskazał, iż dochodzone przez powódkę kwoty są adekwatne z punktu widzenia możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanych.

Na rozprawie w dniu 5 grudnia 2017r. pozwane wniosły o oddalenie powództwa w całości podnosząc, iż nie stać ich na płacenie alimentów na rzecz matki.

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt III RC 550/17.

W dniu 30 kwietnia 2018r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie III RC 550/17 oddalił powództwo T. K.. Na skutek apelacji powódki od w/w orzeczenia, Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 17 stycznia 2019r. wydanym w sprawie II Ca 517/17 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Kaliszu do ponownego rozpoznania.

Wobec powyższego sprawa została zarejestrowana pod nową sygnaturą III RC 124/19.

Na rozprawie w dniu 23 września 2019r. pełnomocnik powódki ograniczył roszczenie i wniosł o zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki kwot po 150 zł od każdej z nich od dnia 1 października 2019r. bez odsetek, płatnych do dnia 15-go każdego miesiąca oraz o zasądzenie kosztów na rzecz pełnomocnika.

A. N. uznała powództwo w powyższym zakresie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwane K. N. (1) ur. (...) oraz A. N. ur. (...) są dziećmi powódki T. K., pochodzącymi z jej związku małżeńskiego z P. K..

Ojciec pozwanych zmarł 31 maja 1995r.

(dowód: odpisy skrócone aktów urodzenia k. 9,10, odpis skrócony aktu zgonu k. 11)

Powódka T. K. ma 64 lata i przyznaną rentę socjalną w wysokości 935 zł netto miesięcznie oraz zasiłek opiekuńczy w kwocie 184 zł miesięczne. Innych dochodów nie posiada.

W/w mieszka samotnie na własnej zabudowanej nieruchomości o pow. ok. 4 arów, na której oprócz budynku mieszkalnego znajduje się mały budynek gospodarczy. Powódka uprawia warzywa, truskawki oraz hoduje 10 kur na własny użytek. Budynek jest ogrzewany węglem i drzewem. Rocznie powódka wydaje ok. 1200 zł na zakup drzewa i ok. 1350 zł na zakup węgla. Na pozostałe koszty utrzymania nieruchomości składają się podatek od nieruchomości w kwocie 307 zł rocznie, prąd ok. 90 -120 zł na 2 miesiące, woda ok. 16,52 zł kwartalnie, wywóz odpadów 18 zł miesięcznie. Powódka posiada telefon komórkowy, którego miesięczny koszt wynosi 75 zł. Na swoje wyżywienie wydatkuje ok. 500 zł miesięcznie, leki ok. 500 zł. Odzież w/w kupuje w lumpeksach.

Powódka uczęszcza do lekarzy – rodzinnego, ortopedy, laryngologa, nefrologa w ramach NFZ. Powódka leczy się ortopedycznie od 2003r. W dniu 22 sierpnia 2014r. złamała kość udową lewą. Do czasu w/w złamania powódka poruszała się samodzielnie.

Powódkę wspiera W. B., który zawozi ją do lekarzy, oprząta kury, daje psu jeść. Jego pomoc finansowa dla powódki wynosi ok. 100 – 300 zł miesięcznie, w zależności ile powódce brakuje pieniędzy na zakup leków.

Powódka nie posiada żadnych długów.

(dowód: potwierdzenie wypłaty świadczenia rentowego k.12, zawiadomienie Burmistrza k. 13, decyzja Burmistrza k. 14, faktury VAT k. 15-17, 19- 37, dokument dostawy wyrobów węglowych k. 18, paragony k. 38-42, kuponu doładowujące k. 43-44, zaświadczenie lekarskie k. 45, historia choroby k. 46-78, zeznania W. B. z dn. 16.01.2018r. k. 133 – 134 czas od 00:02:53 do 00:16:18, zeznania T. K. z dn. 3.04.2018r. k. 199- 200 czas od 00:01:17 do 00:19:25, faktury VAT k. 326-329, 348-359, zaświadczenie k. 410, decyzja Burmistrza k. 411, faktury VAT, paragony, pokwitowania k. 413-417, zawiadomienie Burmistrza k. 418-419, pokwitowania k. 420, decyzja w sprawie podatku od nieruchomości k. 421, faktury VAT i paragony k. 422-459, zeznania T. K. z dn. 23.09.2019r. k. 462-463 czas od 00:04:16 do 00:16:54)

Pozwana K. N. (1) mieszka wraz z konkubentem, w należącej do niego nieruchomości. Część budynku zamieszkuje również matka konkubenta pozwanej, która ma oddzielne wejście i prowadzi oddzielne gospodarstwo domowe. Wszystkie wydatki związane z nieruchomością, które wynoszą miesięcznie ok. 400 zł pokrywa konkubent pozwanej.

Konkubent pozwanej pracuje w charakterze kierowcy TIRa, za miesięcznym wynagrodzeniem wynoszącym ok. 4500 zł netto. Jest on zadłużony na kwotę ok. 500 000 zł.

Pozwana jest zatrudniona na ¼ etatu w Gminnej Bibliotece Publicznej w K. na stanowisku sprzątaczkii. Wynagrodzenie pozwanej wynosi 550 zł brutto miesięcznie. Ponadto, jest współwłaścicielką w 80 % firmy transportowej swojego konkubenta, która ma postać spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Pozostałe 20 % udziałów należy do konkubenta pozwanej. Za długi konkubenta pozwanej, komornik zajął mu samochód firmowy. Spółka pozwanej i jej konkubenta nie posiada obecnie żadnego pojazdu. Pozwana na rozpoczęcie działalności zaciągnęła kredyt, który spłaca w miesięcznych ratach po 280 zł. Na swoje utrzymanie wydatkuje od 200 zł do 300 zł miesięcznie.

W 2017r. pozwana osiągnęła dochód w kwocie 6 136,82 zł.

(...) pozwanej nie wymaga od niej, aby podjęła stałe zatrudnienie.

K. N. (1) jest po orzeczonym rozwodzie z K. N. (2). Ze związku małżeńskiego posiada czwórkę dzieci w wieku – 21,18,14 i 13 lat. Dzieci mieszkają z byłym mężem pozwanej, a ona jest obciążona obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz dzieci w łącznej kwocie 1000 zł miesięcznie. W/w nie płaci zasądzonych na rzecz dzieci alimentów.

Do 27 września 2017r. w/w była zaliczona do osób niepełnosprawnych w stopniu lekkim. Z orzeczenia (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności wynikało, iż w/w nie ma jakichkolwiek ograniczeń przy podejmowaniu pracy.

Pozwana nie pomaga w żaden sposób swojej matce. Nie utrzymuje z nią kontaktów.

(dowód: umowa o pracę k. 130, umowa zlecenia k. 131, orzeczenie (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności k. 132, odpis zupełny aktu małżeństwa k. 165, pismo Urzędu Gminy K. k. 173, pismo Gminnej Biblioteki Publicznej k. 183, zeznania K. N. (1) z dn. 3.04.2018r. k. 201-202 czas od 00:36:25 do 00:51:46, zeznanie podatkowe k. 229-257, wyciąg z konta bankowego k. 258-293)

Pozwana A. N. pozostaje w związku małżeńskim, z którego pochodzi dwójka małoletnich dzieci w wieku 7 i 11 lat. Rodzina mieszka w miejscowości Z., w mieszkaniu zakupionym przez małżonków N. około 4 lata temu za kwotę 64 000 zł. W lokalu małżonkowie przeprowadzili generalny remont, na który zaciągnęli kredyt w wysokości 15 000 zł. Małżonkowie przedmiotowy kredyt spłacali w miesięcznych ratach po 456 zł do marca 2019r. Ponadto, w/w kupili meble do mieszkania w kredycie, który w miesięcznych ratach po 199 zł był spłacany przez teściową pozwanej.

Małżonkowie N. posiadają jeszcze drugie mieszkanie, w którym rodzina wcześniej zamieszkiwała. Lokal o pow. 27 m² został przez małżonków wykupiony w 2007r. z zasobów gminnych. Obecnie pozwana robi tam prania, a w przyszłości zamierza je przeznaczyć dla jednego ze swoich dzieci. Utrzymanie obu mieszkań kosztuje małżonków ok. 489 zł (prąd 145 zł miesięcznie, czynsz 210 zł miesięcznie, woda 25 zł miesięcznie, multimedia 109 zł miesięcznie). Małżonkowie i ich małoletnie dzieci posiadają telefony komórkowe, co generuje miesięczny koszt w wysokości 120 zł.

Małżonkowie N. posiadają 21 –letni samochód F. (...). Około pół roku temu zakupili drugi samochód za kwotę 15 000 zł.

Pozwana A. N. jest zatrudniona w firmie (...) na stanowisku prasowaczki, za miesięcznym wynagrodzeniem wynoszącym ok. 1635 zł netto (minimalna krajowa). Mąż pozwanej jest zatrudniony w zakładzie (...) w K. jako malarz budowlany. Z tytułu wykonywanej pracy w/w osiąga dochód również w wysokości minimalnej krajowej tj. ok. 1635 zł netto miesięcznie. Małżonkowie mają przyznane świadczenie 500+ na dzieci oraz zasiłek rodzinny w wysokości ponad 200 zł miesięcznie.

Pozwana choruje na celiakię i wymaga przestrzegania diety bezglutenowej.

W 2017r. pozwana osiągnęła dochód w wysokości 22 181,28 zł, natomiast jej małżonek 20 470,34 zł.

Pozwana również nie pomaga w żaden sposób swojej matce. Nie utrzymuje z nią kontaktów.

(dowód: wyciąg z rachunku bankowego k. 84-129, umowa o pracę k. 136, wyciąg ksiąg wieczystych k. 171, zeznania A. N. z dn. 3.04.2018r. k. 200-201 czas od 00:19:25 do 00:36:25, zaświadczenie o zatrudnieniu k. 204, zeznania podatkowe k. 205- 224, umowa pożyczki k. 227, pismo VeraMoni k. 313, faktury VAT i paragony k. 388-396, historia zdrowia i choroby pacjenta k. 397, zaświadczenie lekarskie k. 398, zeznania A. N. z dn. 23.09.2019r. k. 463 czas od 00:17:25 do 00:21:30)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o wyżej powołane dowody. Sąd dał wiarę zeznaniom powódki, pozwanych oraz świadka W. B. w zakresie ujętym w stanie faktycznym.

Sąd nie dał wiary powódce co do przeznaczanej przez nią kwoty 800 zł na wyżywienie. W ocenie Sądu koszt ten został przez nią zawyżony i przyjął, że kwota 500 zł jest adekwatna do potrzeb powódki w tym zakresie. Tym bardziej, że powódka uprawia warzywa, truskawki oraz hoduje 10 kur na własny użytek. Sąd nie dał również wiary powódce

do okoliczności, iż jej miesięczne utrzymanie wynosi 1900 zł. Powódka nie udowodniła powyższego twierdzenia. Z zebranego w sprawie materiału wynika, iż usprawiedliwione potrzeby powódki wynoszą miesięcznie ok. 1382 zł.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 128 KRiO (Dz.U. z 2015 r. poz. 2082 ze zm.) obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo.

Zgodnie z art. 135 § 1 i 2 KRiO zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Art. 133 § 1 KRiO stanowi, iż rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. § 2 tego artykułu stanowi, iż poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku.

Zatem powstanie obowiązku alimentacyjnego względem rodziców jest uzależnione od zaistnienia określonych przesłanek. Po stronie rodziców przesłanką jest ich stan niedostatku, natomiast dzieci muszą mieć możliwości zarobkowo – finansowe, aby spełnić nałożony na nich obowiązek. Przesłanki niedostatku rodziców i możliwości zarobkowych dzieci muszą zostać spełnione łącznie.

Niedostatek występuje wtedy, gdy uprawniony nie może w pełni własnymi siłami, z własnych środków, zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb (por. komentarz do art. 133 Alimenty KRiO red. Ignaczewski 2016, wyd. 4, legalis).

Powództwo T. K. zasługiwało na uwzględnienie. W ocenie Sądu zasadne jest ustalenie obowiązku alimentacyjnego pozwanych córek wobec matki na kwotę po 150 zł miesięcznie od każdej z nich (łącznie 300 zł). Przy czym należy wskazać, iż pozwana A. N. uznała powództwo w/w zakresie.

Powódka jest osobą starszą, schorowaną, a uzyskiwany przez nią dochód nie wystarcza na zaspokojenie jej usprawiedliwionych potrzeb. Dochód powódki wynosi łącznie 1119 złotych miesięcznie (935 zł renty socjalnej i 184 zł zasiłku opiekuńczego), natomiast jej miesięczne usprawiedliwione potrzeby wynoszą ok. 1382 zł. W/w z racji wieku i stanu zdrowia nie ma możliwości uzyskania dodatkowego dochodu. W. B. nie jest w żaden sposób zobowiązany do wspierania powódki finansowo, czy w jakikolwiek inny sposób. Jeżeli takiej pomocy w/w udziela powódce, to tylko i wyłącznie ze swojej dobrej woli. Obowiązek pomocy rodzicom na starość, którzy znajdują się w niedostatku spoczywa przede wszystkim na ich dorosłych dzieciach.

Sytuacja życiowa i majątkowa pozwanych pozwala na partycypowanie przez nie w kosztach utrzymania matki na poziomie po 150 zł miesięcznie. Zarówno A. N. jak i jej siostra K. N. (1) nie są niezdolne do pracy. Należy wskazać, iż pozwana K. N. (1) nie wykorzystuje swoich możliwości zarobkowych, świadcząc pracę jedynie na ¼ etatu, za wynagrodzeniem wynoszącym 550 zł brutto miesięcznie. W/w nie ma ograniczeń by podjąć pracę w pełnym wymiarze czasu. Jak sama zeznała, jej konkubent nie wymaga od niej podjęcia pracy na cały etat. Należy uznać, że możliwości zarobkowe pozwanej K. N. (1) są na takim samym poziomie, jak możliwości zarobkowe A. N. tj. na poziomie minimalnej krajowej. Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego zarówno pozwana K. N. (1), jak i pozwana A. N. w żaden sposób nie pomagają swojej matce, nie utrzymują z nią kontaktu. W/w powinny wygospodarować kwotę 150 zł miesięcznie na alimenty na rzecz swojej

matki.

Biorąc pod uwagę powyższe i na podstawie wyżej powołanych przepisów Sąd orzekł jak w punktach 1 i 2 sentencji wyroku.

Orzeczenie o rygorze natychmiastowej wykonalności zawarte w punkcie 3 sentencji wyroku oparto na treści art. 333 § 1 kpc.

Sąd w punkcie 4 sentencji wyroku na zasadzie art. 203 § 1 i 2 kpc w zw. z art. 355 kpc umorzył postępowanie w pozostałym zakresie (tj. w zakresie zasądzenia od pozwanej A. N. kwoty 18.000 zł tytułem niezaspokojonych potrzeb powódki z czasu przed wniesieniem powództwa, zasądzenia od pozwanej A. N. alimentów w kwocie 500 zł miesięcznie, a od pozwanej K. N. (1) w kwocie 300 zł), z uwagi na ograniczenie roszczenia pozwu przez pełnomocnika powódki na rozprawie w dniu 23.09.2019r.

O kosztach jak w punkcie 5 sentencji wyroku Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 102 kpc, biorąc pod uwagę sytuację życiową i finansową powódki oraz pozwanych.

Powódka była reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu, będącego adwokatem. Wynagrodzenie pełnomocnika w przedmiotowej sprawie jak w punkcie 4 sentencji postanowienia zostało ustalone w oparciu o przepis § 8 ust. 3 w zw. z § 4 ust. 2 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r. poz. 1714 ze zm.), którą to kwotę na podstawie § 4 ust. 3 tego samego rozporządzenia powiększono o należny podatek VAT.